

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์พิมพ์ใจ

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (รศ.ดร.โสระยา ร่วมรังษี)

ที่อยู่ 239 (ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50230

โทรศัพท์ 053 944 043

แหล่งที่มาและประวัติ

ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์บัวขี้และพลอยทักซิณที่มีลักษณะดีและสวยงามมาทำการผสมพันธุ์ โดยทำการผสมระหว่างบัวขี้ *Curcuma sp.* (แม่พันธุ์) กับ พลอยทักซิณ *Curcuma aurantiaca* Van Zijp. (พ่อพันธุ์) ในปี พ.ศ. 2542 และทำการคัดเลือกในปี 2547 ณ สถานีวิจัยและฝึกอบรมบ้านไร่ ต.บ้านแหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ลูกผสมกระเจียว *Curcuma hybrid* ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก อยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือรากหาอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย เรียกว่า fibrous roots และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลาย รากทำรากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว เรียกว่า milk stalk

หัว หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง ขนาดหัวเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.5–3.0 ซม. มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาว

ต้น ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบ ใบลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ ประมาณ 65-75 ซม. ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 75-85 ซม.

ใบ ใบเป็นใบเดี่ยวใบแผ่กว้างใบมีขนาดใหญ่สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ใต้ใบไม่มีขน มีประมาณ 8 ใบ ความยาวใบประมาณ 45 ซม. ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้น ประมาณ 25 ซม.

ดอก ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของกลีบประดับ ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบเปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีเหลืองอมส้ม ดอกจริงมีขนาด 1.8 x 5.3 ซม. โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย

ช่อดอก ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อแน่น (compact spike) ประกอบด้วยกลีบของใบประดับ (bract) เวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของกลีบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็นถ้วยขึ้น ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกยาวตรง โดยช่อดอกมีขนาดประมาณ 14.2 x 24.2 ซม. กลีบประดับส่วนบน เรียกว่า coma bract มีลักษณะทรงรี ปลายกลีบประดับเกือบกลมสีแดงอมชมพู กลีบหนาแข็งมีประมาณ 11-15 กลีบ กลีบประดับส่วนล่าง เรียกว่า main bract มีลักษณะเหมือนถ้วยกลีบหัวสีแดง มีประมาณ 45-55 กลีบ ความสูงช่อดอกระดับดินประมาณ 50-55 ซม. ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรงความยาวประมาณ 25-30 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 1.8 ซม.

ผล/ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 85-100 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 2 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่นพิเศษ

1. สีกลีบประดับส่วนบนสีแดงอมชมพู หรือ Red-Purple Group 71A กลีบประดับส่วนล่างสีแดงหรือ Grayed-Red Group 180A ดอกจริงสีเหลืองอมส้ม หรือ Yellow-Orange Group 21C โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมกระเจียว) พันธุ์พิมพ์ใจ